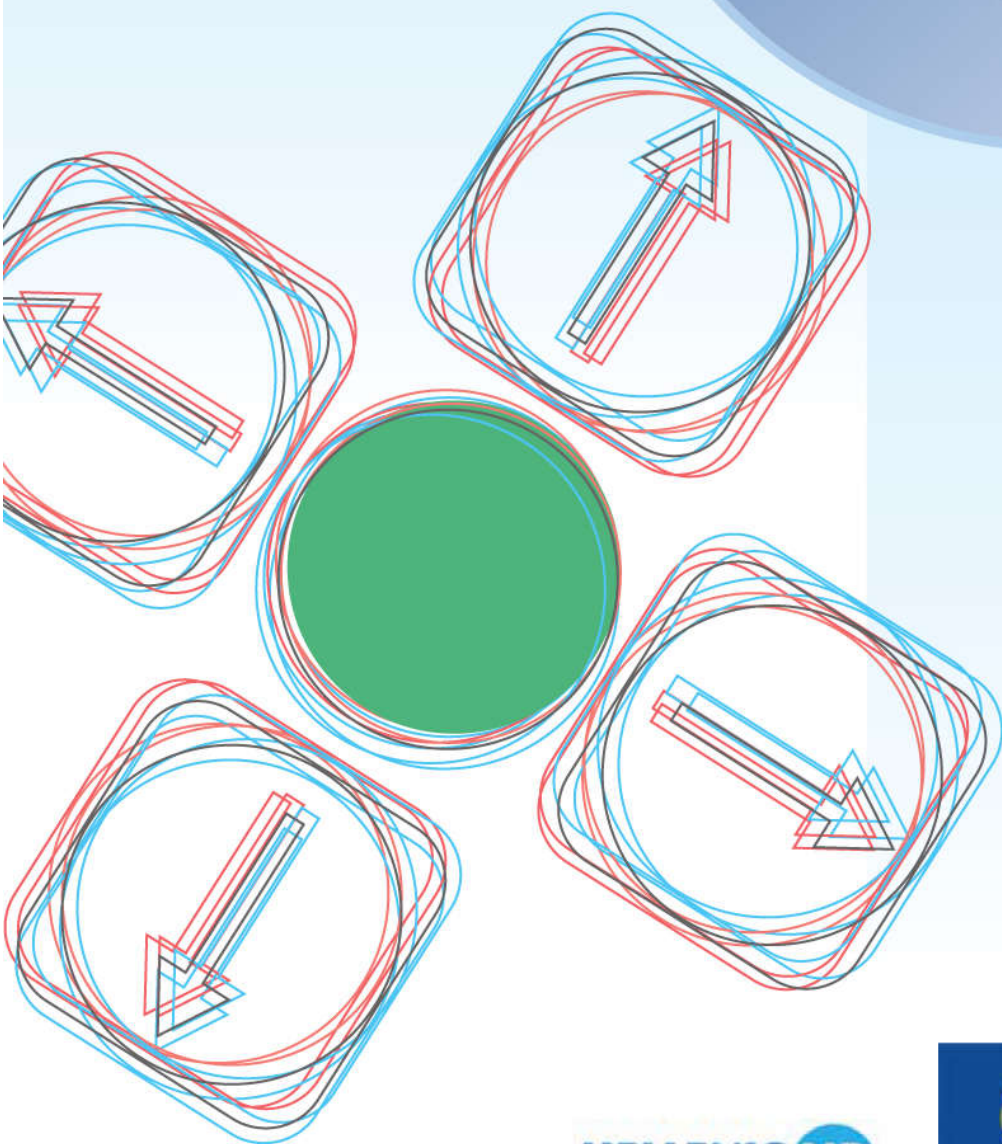

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

Να ψηφίζει κανείς ή να μην ψηφίζει;

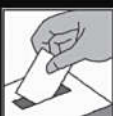
Κάθε ψήφος μετράει!

Θεματικές ενότητες	<p>Δημοκρατία, Ιδιότητα του Πολίτη, Γενικά Ανθρώπινα Δικαιώματα</p>
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 4
Μέγεθος ομάδας	Οποιοδήποτε
Διάρκεια	270 λεπτά (σε 3 μέρη)
Επισκόπηση της δραστηριότητας	<p>Αυτή η δραστηριότητα αφορά σε μια έρευνα στο πλαίσιο της κοινότητας, που έχει στόχο να διερευνήσει ζητήματα σχετικά με:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τις εκλογές. • την πολιτική συμμετοχή.
Σχετιζόμενα δικαιώματα	<ul style="list-style-type: none"> • Το δικαίωμα συμμετοχής στη διακυβέρνηση της χώρας. • Το δικαίωμα συμμετοχής σε δημοκρατικές εκλογές. • Η ελευθερία της έκφρασης.
Σκοποί	<ul style="list-style-type: none"> • Να εξεταστούν οι λόγοι για τους οποίους αξίζει να συμμετέχει κανείς στις εκλογές. • Να αναπτυχθούν οι δεξιότητες αναζήτησης και κριτικής ανάλυσης πληροφοριών. • Να εκτιμηθεί η προσωπική συμβολή του κάθε πολίτη στη δημοκρατία.
Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> • Ερευνητικά Φύλλα 1 και 2, από ένα ανά ζευγάρι. • Αντίγραφα του πλαισίου 1, σημειώσεις για το πώς να πραγματοποιήσει κανείς την έρευνα, από ένα ανά ζευγάρι. • Σπλό ή μολύβια. • Μεγάλα φύλλα χαρτιού (A3) ή χαρτοπίνακας και μαρκαδόροι. • Κολλητική ταινία.
Προετοιμασία	<ul style="list-style-type: none"> • Αντιγράψτε το πλαίσιο 2, το φύλλο οδηγιών για την πραγματοποίηση δειγματοληπτικών ερευνών, σ' ένα μεγάλο φύλλο χαρτιού για να βοηθήσετε την κατανόηση αυτών των οδηγιών. • Σε χαρτί χαρτοπίνακα κάντε αντίγραφα των φύλλων 1 και 2, για την καταγραφή των αποτελεσμάτων. • Προγραμματίστε ένα χρονοδιάγραμμα για τη δραστηριότητα. Θα πρέπει να αφιερώσετε 60 λεπτά στο 1ο μέρος (την εισαγωγή στην έρευνα), ένα ελάχιστο 120 λεπτών για το 2ο μέρος (την έρευνα) και 90 λεπτά για το 3ο μέρος (την καταγραφή των αποτελεσμάτων, την ανασκόπηση και την αξιολόγηση).

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΓΕΝ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ 4

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

270 ΛΕΠΤΑ

Οδηγίες

Μέρος 1ο: Εισαγωγή στην έρευνα

1. Εξηγήστε ότι ο κύριος σκοπός αυτής της πρώτης συνάντησης είναι να προετοιμαστεί η ομάδα για να βγει στην κοινότητα και να πραγματοποιήσει έρευνα.
2. Ρωτήστε τα μέλη της ομάδας εάν σκοπεύουν ή όχι να ψηφίσουν στις εθνικές ή τοπικές εκλογές (εφόσον, την επόμενη φορά που θα γίνουν, θα έχουν δικαίωμα ψήφου). Ζητήστε να σηκώσουν απλώς το χέρι και διαιρέστε έπειτα την ομάδα σε αυτούς που θέλουν να ψηφίσουν (Α) και σε εκείνους που δεν θέλουν (Β). Οι αναποφάσιστοι/ες μπορούν να μοιραστούν τυχαία στις δυο ομάδες προκειμένου αυτές να έχουν, όσο είναι δυνατόν, ίσο αριθμό μελών.
3. Ζητήστε από τα μέλη κάθε ομάδας να συντάξουν έναν κατάλογο με τους λόγους για τους οποίους σκοπεύουν ή όχι να ψηφίσουν και να τους γράψουν σ' ένα μεγάλο φύλλο χαρτιού. Δώστε τους περίπου 15 λεπτά για να προετοιμάσουν τους καταλόγους τους.
4. Ενώστε πάλι τις ομάδες και ζητήστε έναν αντιπρόσωπο από την Α και έναν από τη Β για να διαβάσουν τον αντίστοιχο κατάλογο. Αφήστε χρόνο για μια σύντομη συζήτηση στο τέλος και προσθέστε μετά επιπλέον προτάσεις στους καταλόγους.
5. Μοιράστε τα αντίγραφα του φύλλου ερευνών. Αναφερθείτε στο μεγάλο αντίγραφο που κάνατε και που έχετε αναρτήσει. Σιγουρευτείτε ότι οι συμμετέχοντες/ουσες καταλαβαίνουν ότι το 1ο μέρος προορίζεται για την καταγραφή των απαντήσεων των ψηφοφόρων και το 2ο μέρος γι' αυτές των μη ψηφοφόρων. Επισημάνετε ότι οι ερωτήσεις είναι παρόμοιες, εκτός από την ερώτηση 2, η οποία είναι διαφορετική στα δύο μέρη. Διαβάστε τις ερωτήσεις και βεβαιωθείτε ότι είναι σαφείς.
6. Εξηγήστε τώρα τη μέθοδο καταγραφής των απαντήσεων. Παρουσιάστε στην ομάδα το παράδειγμα (βλ. τα φυλλάδια) και εξηγήστε τους πώς να χρησιμοποιήσουν τη μέθοδο της πύλης με τις 5 ράβδους.
7. Μοιράστε τα αντίγραφα των σημειώσεων πραγματοποίησης της συνέντευξης, δώστε ένα αντίγραφο σε κάθε ζευγάρι. Διαβάστε τις σημειώσεις και συζητήστε:
 - Πώς μπορεί να διασφαλιστεί η τυχαία επιλογή των ερωτώμενων;
 - Τον αριθμό ανθρώπων που το κάθε ζευγάρι θα ρωτήσει (όσο περισσότερους τόσο το καλύτερο!).
 - Τον χρόνο και τον τόπο πραγματοποίησης της έρευνας.
 - Τον χρόνο της συνάντησης για την καταγραφή και τη συζήτηση των αποτελεσμάτων.
 - Εάν οι στόχοι και τα υπόλοιπα είναι για όλους/ες ξεκάθαρα, προχωρήστε στο 2ο μέρος - στην έρευνα!

Μέρος 2ο. Ανάλυση των αποτελεσμάτων

Η έρευνα έχει τώρα ολοκληρωθεί. Οι ομάδες συναντιούνται για να αντιπαραβάλουν, να αναλύσουν και να συζητήσουν τα αποτελέσματα. Πρέπει να αφιερώσετε 60 λεπτά σε αυτό.

1. Ζητήστε από τα ζευγάρια να αθροίσουν τα σύνολά τους στο αντίστοιχο κουτί προκειμένου να τα ενσωματώσετε στα δύο μεγάλα διαγράμματα. Κατ' αυτό τον τρόπο, οι πληροφορίες από την κάθε ομάδα αντιπαραβάλλονται με αυτές από την άλλη και έτσι μπορούν να υπολογιστούν τα σύνολα για ολόκληρη την ομάδα. Πρέπει, επίσης, να καταγράφονται οι «λόγοι» τους οποίους ανέφεραν οι ερωτώμενοι/ες. Εάν ο ίδιος λόγος αναφέρθηκε αρκετές φορές, καταγράψτε τη συχνότητά του, πάλι με τη μέθοδο της πύλης 5 ράβδων.
2. Όταν καταγράφονται όλες οι πληροφορίες, ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να υπολογίσουν τα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία:
 - Τον συνολικό αριθμό ανθρώπων από τους οποίους ελήφθησαν συνεντεύξεις.
 - Το ποσοστό των ψηφοφόρων και το ποσοστό των μη ψηφοφόρων στο συνολικό δείγμα.
 - Το ποσοστό αντρών και γυναικών.
 - Το ποσοστό των ερωτηθέντων ανά ηλικιακή ομάδα.
 - Την ηλικιακή ομάδα με το μικρότερο ποσοστό ψηφοφόρων.

- Την ηλικιακή ομάδα με το μεγαλύτερο ποσοστό ψηφοφόρων.
 - Τους συνηθέστερους λόγους μη συμμετοχής στις εκλογές.
 - Τους συνηθέστερους λόγους συμμετοχής στις εκλογές.
 - Το αν οι περισσότεροι βάσιαν τις απαντήσεις τους περί συμμετοχής ή μη σε λόγους που συνδέονται περισσότερο με πρόσωπα παρά με κόμματα.
3. Συζητήστε τώρα αν ευχαριστήθηκαν τη συμμετοχή τους στην έρευνα, για την εμπειρία τους και για το τι έμαθαν.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

Στη γενική συζήτηση των αποτελεσμάτων μπορείτε, αν θέλετε, να θίξετε διάφορα ζητήματα, π.χ.:

- Ποια ήταν τα συναισθήματα των ομάδων κατά την πραγματοποίηση της έρευνας; Ήταν γενικά οι άνθρωποι έτοιμοι να απαντήσουν στις ερωτήσεις της έρευνας;
- Ήταν δύσκολο κάνουν την έρευνα; Το διασκέδασαν;
- Η ομάδα κατόρθωσε να λάβει «αντιπροσωπευτικό» δείγμα του πληθυσμού; Ποιες ήταν οι δυσκολίες;
- Ποιες ήταν οι δυσκολίες για την εξαγωγή συμπερασμάτων από τα αποτελέσματα; Πώς θα μπορούσαν αυτές να ξεπεραστούν;
- Υπήρξαν στατιστικές που να εξέπληξαν ιδιαίτερα την ομάδα;
- Ήταν τα αποτελέσματα της έρευνας, από κάποια άποψη, απροσδόκητα;
- Οι απαντήσεις που δόθηκαν έτειναν να συμπλέουν με τις κυρίαρχες απόψεις μέσα στην ομάδα σας; Νομίζετε ότι η ομάδα σας είναι «αντιπροσωπευτική» του συνόλου του πληθυσμού;
- Θα άλλαζαν κάτι στον τρόπο διενέργειας της έρευνας, εάν επρόκειτο να την ξανακάνουν;
- Τα αποτελέσματα της έρευνας δίνουν μια ρεαλιστική εικόνα των ποσοστών συμμετοχής στις εκλογές στην κοινότητά σας; Γιατί; Γιατί όχι;
- Οι στατιστικές παρουσιάζονται συχνά ως γεγονότα για να υποστηρίξουν διαφορετικά επιχειρήματα. Πόση σημασία θα πρέπει οι άνθρωποι να δίνουν στις στατιστικές;
- Ποιες αντιλήψεις υπάρχουν τώρα στην ομάδα για την ανάγκη ή μη του να κάνετε χρήση της ψήφου σας; Έχει κάποιος/α αλλάξει γνώμη (και προς ποια κατεύθυνση!); Σε αυτή την περίπτωση, ποια ήταν τα επιχειρήματα που έπαιξαν ρόλο;

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

Το 1ο μέρος, που προετοιμάζει την έρευνα, προορίζεται να δημιουργήσει το έδαφος για την πραγματική έρευνα, στο 2ο μέρος. Από την αρχή, μπορείτε, αν θέλετε, να πείτε ρητά ότι σκοπός της δραστηριότητας είναι να δοθεί στους νέους και στις νέες μια ευκαιρία να αντιληφθούν την αξία της συμβολής τους στη δημοκρατική διαδικασία. Είναι ενδεδειγμένο να υπογραμμιστεί αυτή η πτυχή και ότι στόχος δεν είναι να «πειστούν» να ψηφίσουν. Εξηγήστε ότι θέλετε το κάθε μέλος της ομάδας να πάρει την απόφασή του στο τέλος των συναντήσεων αλλά, πριν το κάνει, είναι σημαντικό να εκτιμήσει τους πολλούς και διαφορετικούς λόγους που υπάρχουν υπέρ της μιας ή της άλλης επιλογής.

Προσπαθήστε να κάνετε τη συζήτηση σχετικά με το εάν οι άνθρωποι ψήφισαν ή όχι (σημείο 4) όσο πιο «αντικειμενική» γίνεται –δεν πρέπει, δηλαδή, να ενθαρρυνθεί η τάση των «ψηφοφόρων» να πείσουν τους «μη ψηφοφόρους». Μην ξοδέψετε πάρα πολύ χρόνο σε αυτήν τη συζήτηση που προορίζεται απλώς για να προετοιμάσει την έρευνα.

Κατά τη συζήτηση για τον τρόπο πραγματοποίησης της συνέντευξης (σημείο 7), θα πρέπει να λάβετε υπόψη τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει η ομάδα σε μια τέτοια έρευνα. Σε μερικές κοινότητες, οι άνθρωποι ενδέχεται να είναι απρόθυμοι να ερωτηθούν στον δρόμο από ανθρώπους που δεν ξέρουν. Σε αυτή την περίπτωση, μπορεί να είναι καλύτερο τα μέλη ομάδας πάρουν συνεντεύξεις από φίλους και γνωστούς τους.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να υπολογίσετε πόσες πληροφορίες θα μπορέσει να χειριστεί η ομάδα στην ανάλυση. Μην συλλέξετε υπερβολικά πολλές, κάτι που θα κάνει τα μέλη της

ομάδας να προσκολληθούν στον υπολογισμό των στατιστικών. Εάν η ομάδα των συμμετεχόντων/ουσών είναι μεγάλη, κάθε ζευγάρι θα πρέπει να πάρει συνέντευξη από λιγότερους ανθρώπους σε σχέση με αυτούς που θα έπαιρνε σε μια μικρή ομάδα.

Προτάσεις για συνέχεια

Εξετάστε τις Βασικές Πληροφορίες για τη Δημοκρατία και μάθετε πότε δόθηκε δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες στη χώρα σας. Θα μπορούσατε, επίσης, να μάθετε ποιες ομάδες στην κοινωνία σας δεν έχουν δικαίωμα ψήφου σήμερα (π.χ., παιδιά, μετανάστες, φυλακισμένοι, κ.λπ.). Συζητήστε τους λόγους για τους οποίους ισχύει αυτό και αν θεωρείτε ότι είναι δίκαιο.

Σε μια δημοκρατική κοινωνία δίνονται πολλές ευκαιρίες στους ανθρώπους να αναλάβουν δράση για τα ζητήματα που τους αφορούν. Η δραστηριότητα «Σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας» (σελ. 214), δίνει στους/στις συμμετέχοντες/ουσες τη δυνατότητα να σκεφτούν τρόπους προκειμένου να προωθηθεί η κοινωνική αλλαγή.

Η ομάδα μπορεί, αν το θέλει, να συζητήσει για τη δημοκρατία και τον πολιτισμό. Μπορείτε, αν θέλετε, να αρχίσετε τη συζήτηση με το ερώτημα «Τι σημαίνει πολιτισμός για σας» βλέπε το μέρος Α στο εκπαιδευτικό υλικό του Συμβουλίου της Ευρώπης «all different all equal».

Ιδέες για δράση

Οργανώστε μια ημέρα εορτασμού για την επέτειο της πρώτης εκλογικής διαδικασίας, στην οποία δόθηκε στις γυναίκες το δικαίωμα ψήφου στη χώρα σας.

Εάν διαπιστώσατε ότι στο κοινωνικό σας πλαίσιο υπάρχουν ομάδες, που θεωρείτε ότι στερούνται άδικα το δικαίωμα ψήφου, γράψτε μια επιστολή στα μέλη του κοινοβουλίου σας που να εκφράζει την ανησυχία της ομάδας σας. Προσπαθήστε να συλλέξετε και άλλες υπογραφές

Σημειώσεις για τον τρόπο πραγματοποίησης της έρευνας

Εύρεση αυτών που θα ερωτηθούν

1. Προσεγγίστε το δείγμα σας με τυχαίο τρόπο: Με άλλα λόγια, δεν θα πρέπει “να επιλέξετε” ανθρώπους για την έρευνα με κριτήριο ότι είναι νέοι, ηλικιωμένοι, ελκυστικοί, κορίτσια κ.λπ. Προσπαθήστε να μην είστε προκατειλημμένοι και να αποφύγετε τις διαστρεβλώσεις.
2. Ρωτήστε το πρόσωπο από το οποίο θέλετε να πάρετε συνέντευξη εάν θα ήθελε να απαντήσει σε μερικές ερωτήσεις για μια έρευνα, εξηγήστε ποιο είστε και πείτε ότι οι απαντήσεις θα είναι ανώνυμες και ότι τα αποτελέσματα της έρευνας δεν θα δημοσιοποιηθούν, αλλά προορίζονται μόνο για χρήση αυτής της συγκεκριμένης ομάδας.

Καταγραφή της συνέντευξης

1. Εάν το άτομο που προσεγγίζετε συμφωνεί να συμμετάσχει στην έρευνα, ρωτήστε τον/την εάν ψήφισε στις τελευταίες εκλογές. Εάν η απάντηση είναι “όχι”, θα συμπληρώσετε το φύλλο 1, το φύλλο των “μη ψηφοφόρων”. Εάν η απάντηση είναι “ναι”, θα συμπληρώσετε το φύλλο 2, το φύλλο των “ψηφοφόρων”.
2. Ερώτηση 1: Οι άνθρωποι θα πρέπει να δηλώσουν την ηλικία τους μόνον αν το θέλουν. Διαφορετικά, μια ράβδος θα πρέπει να σημειωθεί στην τελευταία στήλη.
3. Ερώτηση 2: Παρουσιάστε στους ερωτώμενους τις επιλογές και ζητήστε τους να επιλέξουν μια. Εάν δηλώσουν έναν διαφορετικό λόγο, καταγράψτε τον στη στήλη Ε. Σημείωση: Η διαφορά μεταξύ του β και του γ είναι ότι το β αφορά σε ένα ιδιαίτερο πρόσωπο, ενώ το γ σε ένα κόμμα.
4. Τα σημάδια που σημειώνετε πρέπει να είναι καθαρά, έτσι ώστε να μπορούν να καταμετρηθούν αργότερα. Σ’ ένα φύλλο θα πρέπει να εγγραφούν όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι. Σε κάθε ερώτηση για το κάθε πρόσωπο θα πρέπει να σημειώνεται μόνο ένα σημάδι.

Φυλλάδα

Φύλλο έρευνας

1: Μη ψηφοφόροι

Ερώτηση 1. Σε ποια ηλικιακή ομάδα ανήκετε; (Προαιρετικό)

	Κάτω από 25	25 -40	40 – 60	Πάνω από 60	Προτίμησε να μην πει
Άνδρας					
Γυναίκα					

Ερώτηση 2. Ποιος ήταν ο κύριος λόγος που δεν ψηφίσατε στις τελευταίες εκλογές;

- A. Σκέφτηκα ότι δεν θα είχε κάποια επίδραση στο αποτέλεσμα.
- B. Δεν υπήρχε κανένας/καμία που να ήθελα να τον/την ψηφίσω.
- Γ. Δεν συμφωνούσα με καμία πρόταση των πολιτικών.
- Δ. Δεν μπήκα στον κόπο.
- Ε. Άλλος λόγος (δώστε λεπτομέρειες):

A	B	Γ	Δ	Ε

2: Ψηφοφόροι

Ερώτηση 1. Σε ποια ηλικιακή ομάδα ανήκετε; (Προαιρετικό)

	Κάτω από 25	25 -40	40 – 60	Πάνω από 60	Προτίμησε να μην πει
Άνδρας					
Γυναίκα					

Ερώτηση 2. Για ποιον λόγο ψηφίσατε στις τελευταίες εκλογές;

- A. Αισθάνθηκα ότι ήταν δημοκρατικό μου καθήκον.
- B. Ήθελα να ψηφίσω [ένα πρόσωπο].
- Γ. Ήθελα να ψηφίσω [ένα κόμμα].
- Δ. Δεν ήθελα να κερδίσει [ένα άλλο πρόσωπο/ένα άλλο κόμμα].
- Ε. Άλλος λόγος (δώστε λεπτομέρειες):

A	B	Γ	Δ	Ε

Παράδεγμα συμπλήρωσης του φύλλου της έρευνας

Φύλλο 1: Μη-ψηφοφόρο

Ερώτηση 1. Σε ποια ηλικιακή ομάδα ανήκετε; (Προαιρετικό)

	Κάτω από 25	25 -40	40 – 60	Πάνω από 60	Προτίμησε να μην πει
Ανδρας	III III II	III III II	III III II	III III II	II
Γυναίκα	III III II	III III II	III III II	III III II	II

Ερώτηση 2. Ποιος ήταν ο κύριος λόγος που δεν ψηφίσατε στις τελευταίες εκλογές;

- A. Σκέφτηκα ότι δεν θα είχε κάποια επίδραση στο αποτέλεσμα.
- B. Δεν υπήρχε κανένας/καμία που να ήθελα να τον/την ψηφίσω.
- Γ. Δεν συμφωνούσα με καμία πρόταση των πολιτικών.
- Δ. Δεν μπήκα στον κόπο.
- Ε. Άλλος λόγος (δώστε λεπτομέρειες):

A	B	Γ	Δ	E
III III II III III II	III III II III III II	III III II III III II	III III II III III II	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν ήμουν στην περιοχή εκείνη τη μέρα. • Δεν εμπιστεύομαι τους πολιτικούς. • Κάποιος μου ζήτησε να μην ψηφίσω.